

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. JUDr. Josefem Jurasem, advokátem, se sídlem Jiráskovo nám. 8, Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Magistrát města Ostravy**, se sídlem 30. dubna 3130/2d, Moravská Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 10. 2006, č. j. 38 Cad 34/2005 – 80,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 10. 2006, č. j. 38 Cad 34/2005 – 80, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, rozhodl dne 8. 11. 2002, (č. j. PR 394/2002) podle ustanovení § 107 odst. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 1 až 6 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, o vzniku přeplatku na opakované dávce sociální péče v celkové výši 9716 Kč, a to za období od 1. 6. 2000 do 30. 6. 2000 ve výši 510 Kč, od 1. 12. 2000 do 31. 12. 2000 ve výši 1680 Kč, od 1. 1. 2001 do 31. 3. 2001 ve výši 2933 Kč, od 1. 9. 2001 do 31. 12. 2001 ve výši 2552 Kč a od 1. 1. 2002 do 30. 6. 2002 ve výši 2041 Kč, s tím, že žalobce, jemuž přeplatek na opakované dávce sociální péče v této výši vznikl, je povinen jej vrátit do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. V odůvodnění Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz – odbor sociálních věcí (dále jen „Úřad“), uvedl, že opakovaná dávka sociální péče byla žalobci poskytována na základě jeho žádosti

ze dne 16. 6. 2000, a to s účinností od 1. 6. 2000 dosud (t. j. do data vydání rozhodnutí). Šetřením však bylo zjištěno, že žalobci v souvislosti s výkonem funkce přisedícího u soudu byl ve sledovaném období poskytován paušál přisedícího v celkové výši 9716 Kč, a v této výši tak vznikl přeplatek na poskytovaných opakovaných dávkách sociální péče, neboť ty žalobci do celkových rodinných příjmů v měsících červnu 2000, prosinci 2000, lednu – březnu 2001, září – prosinci 2001 a lednu - červnu 2002 nenáležely v poskytované výši s ohledem na pobíraný paušál přisedícího, který je podle § 6 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, nutno pokládat za příjem žalobce. Vzhledem k tomu, že uvedenou skutečnost žalobce neoznámil v zákonem stanovené lhůtě Úřadu, porušil ustanovení § 106 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a je proto podle § 107 odst. 1 a 2 téhož zákona povinen přeplatek v uvedené výši vrátit.

Magistrát města Ostravy (dále jen „žalovaný“), k odvolání žalobce změnil napadené rozhodnutí Úřadu potud, že kromě citace právních předpisů, podle nichž bylo Úřadem o vzniku přeplatku na opakované dávce sociální péče rozhodnuto, uvedl navíc ve výroku napadeného rozhodnutí ještě odkaz na ustanovení § 6 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, a jinak ponechal rozhodnutí Úřadu beze změn. Shodně se správním orgánem I. stupně dovodil, že paušální náhrada náležející žalobci za vykonávání funkce přisedícího u soudu podle § 93 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, poskytovaná podle vyhlášky č. 44/1992 Sb. (o náhradách za vykonávání funkce přisedícího, ve znění pozdějších doplňků), je ve smyslu § 6 odst. 1 ve znění § 6 odst. 10 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, příjmem, který je rozhodnou skutečností pro trvání nároku na dávku sociální péče, její výši, výplatu nebo její poskytování ve smyslu § 1 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti. Za příjem se totiž považují z příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou přitom od této daně osvobozeny též příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky uvedené v § 6 odst. 1 a 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, přičemž podle § 6 odst. 10 naposledy uvedeného zákona se za funkční požitky považují a) funkční platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu České republiky a platy vedoucích ústředních úřadů státní správy, a b) odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích. O takovou odměnu, tedy o příjem, jde i u žalobce, neboť ze zprávy Krajského soudu v Ostravě bylo zjištěno, že paušální náhrady za výkon funkce přisedícího jsou příjmem, který je předmětem daně z příjmů – je z něho odváděna daň ve výši 15 %. Paušální náhrada činí ve smyslu § 5 vyhlášky č. 44/1992 Sb. za každý den jednání 150 Kč. Žalovaný popřel, že by žalobce informoval sociální pracovnice Úřadu o výkonu funkce přisedícího před datem 1. 10. 2002, a odkázal v tomto směru na jejich písemné vyjádření. Uzavřel, že vzhledem k tomu, že odvolatel byl v minulých rozhodnutích o přiznání dávky upozorňován na povinnost oznamovat změnu skutečností rozhodných pro její přiznání a příjmy, přičemž žalobce tuto oznamovací povinnost danou ustanovením § 106 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, nesplnil, je povinen podle § 107 téhož zákona přeplatek na dávce vrátit. Žalovaný dodal, že uvedenou frekvencí a způsobem vyplácení paušálních náhrad žalobci byla též dostatečně splněna podmínka opakovanosti a pravidelnosti příjmů ve smyslu § 6 odst. 1 písm. j) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu. Žalovaný dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně posoudil v souladu se zákonem paušální náhrady odvolatele jako opakovaný příjem, ke kterému se

přihlíží při posuzování sociální potřeby a právem proto vyčíslil přeplatek na uvedené dávce s povinností pro žalobce tento přeplatek vrátit. K ostatním náhradám (cestovné, stravné), které Krajský soud v Ostravě žalobci vyplácel, nebylo při vyčíslení přeplatku přihlédnuto.

Ve včas podané žalobě vyslovil žalobce nesouhlas s rozhodnutím Magistrátu města Ostravy (dále jen „žalovaný“) ze dne 5. 2. 2003, sp. zn. Soc.1/16461/2002, a zdůrazňoval, že se nikdy netajil tím, že vykonává funkci přísedícího. Žádné poučení, ať už ústní nebo písemné, které při žádosti o dávku sociální péče obdržel, neobsahovalo informaci o tom, že náhrada za výkon funkce přísedícího je příjmem, k němuž se přihlíží při zjišťování sociální potřeby. Vyslovil přesvědčení, že mu proto nemůže být přičítáno k tíži, že neohlásil státnímu orgánu tuto skutečnost, když státní orgán sám jej neinformoval, že ji má oznamovat. Zvláště zdůraznil, že sociální pracovnice, u které žádost podával, věděla, že vykonává funkci přísedícího, a přitom jej neupozornila, že vyplácené náhrady jsou příjmem, který musí nahlásit. Poukázal na ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) – j) zákona o životním minimu, podle něhož jsou mj. příjmem funkční požitky uvedené v § 6 odst. 1 a 10 zákona o daních z příjmů, a podle písm. j) další opakující se nebo pravidelné příjmy. Vyslovil přesvědčení, že příjmy uvedené pod písm. a) nemohou být posuzovány jako příjmy opakující se nebo pravidelné podle písm. j) a opačně. Pokud existují příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky neuvedené v § 6 odst. 1 písm. a) zákona o životním minimu, nepovažují se za příjem. V daném případě je mu vyplácena paušální náhrada za výkon funkce přísedícího podle § 5 vyhlášky č. 44/1992 Sb. Jedná se tedy o náhradu, nikoliv o odměnu za výkon funkce podle § 6 odst. 10 písm. b) zákona o daních z příjmů. Funkcí této paušální náhrady není odměnit přísedícího za výkon funkce, ale nahradit mu zvýšené náklady spojené s jejím výkonem, t. j. zejména náklady na společenské oblečení. Ustanovení § 6 odst. 1 zákona o životním minimu přitom příjmy tam uvedené definuje tak, že za příjmy se považuje to, co by jinak tvořilo či mohlo být považováno za výdělek. Uvedl dále, že náhradu za výkon funkce přísedícího nelze považovat za příjem pravidelný ani opakovaný. Napadené rozhodnutí je přitom postaveno na závěru, že frekvencí pobírání paušální náhrady a způsobem jejího vyplácení byla splněna podmínka opakovanosti a pravidelnosti příjmů ve smyslu § 6 písm. j) zákona o životním minimu. V tomto směru pokládá rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Namítal, že správní orgán ani neprovedl výslech dávkové pracovnice a sociální pracovnice provádějící šetření v jeho rodině. Navrhoval, aby Krajský soud v Ostravě zrušil napadené rozhodnutí žalovaného.

Rozsudkem ze dne 29. 6. 2004, č. j. 38 Cad 3/2003 – 37, Krajský soud v Ostravě žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Dospěl k závěru, že částky, které žalobce za rozhodné období pobíral od Krajského soudu v Ostravě jako paušální náhradu za výkon funkce přísedícího, jsou náhradou, vyplácenou dle zvláštního předpisu, jímž je vyhláška č. 44/1992 Sb. a zákon č. 313/1995 Sb. Tyto částky jsou zdaňovány podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., a to daní ve výši 15 %. Žalobce se tudíž mylí, pokud se domnívá, že tato náhrada není započitatelným příjmem pro výpočet výše sociálních dávek, neboť se jedná o tzv. ostatní příjem podle § 10 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Dále pak Krajský soud v Ostravě uvedl, že státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje právě v závislosti na výši příjmu, jak to vyplývá z ustanovení § 1 odst. 1 věty

druhé zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o státní sociální podpoře. Citoval ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) bodu 1 tohoto zákona, podle něhož se za příjem pro účely stanovení rozhodného příjmu považují – z příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou osvobozeny od této daně, i příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky uvedené v § 6 odst. 1 a 10 zákona o daních z příjmů. Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb. jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob též příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6). V souladu se zněním § 3 odst. 1 písm. e) za použití § 4 a v souladu s § 10 odst. 1 zákona o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém jsou příkladmo uvedeny ostatní příjmy, je nutno dle názoru krajského soudu za ostatní příjem považovat i paušální náhradu, která přísluší pokud žalobce podal žádost o dávku státní sociální podpory na předepsaném tiskopise, přičemž byl informován o tom, že je povinen oznámit své veškeré příjmy a poučen, že v případě, pokud tak neučiní a způsobí, že dávka bude vyplacena neprávem, je povinen ji podle § 62 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb. vrátit. K dalším námitkám žalobce krajský soud uvedl, že napadené rozhodnutí žalovaného pokládá za přezkoumatelné i srozumitelné.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž označuje napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě za nesprávné. Připomíná, že správní orgán posoudil paušální náhradu za výkon funkce přisedícího jako příjem podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, tedy opakující se nebo pravidelný příjem. Napadený rozsudek dává stěžovateli za pravdu v tom, že se nejedná o příjem opakovaný či pravidelný, ale jedná se o příjem podle § 6 odst. 1 písm. a) položka 5 zákona č. 463/1991 Sb. (o životním minimu), tedy ostatní příjem uvedený v § 10 odst. 1 písm. a) – g) zákona o dani z příjmu. Zdůrazňuje, že jako účastník řízení všechna svá tvrzení skutková i právní zaměřil k dokazování toho, že se u něj nejedná o příjem opakovaný a pravidelný. Krajskému soudu vytýká, že pokud měl v úmyslu skutkovou podstatu podřadit pod jiné právní ustanovení než správní orgán, měl o tom být stěžovatel předběžně soudem informován, což se nestalo. Tím došlo k vadě řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Vyslovuje přesvědčení, že soud vyplacenou náhradu nesprávně zařadil pod ostatní příjem podle § 10 odst. 1 zákona o dani z příjmu, neboť v tomto ustanovení jmenované příjmy jsou pouze demonstrativním výčtem, a paušální náhrada přisedícího tam uvedena není. Podmínkou zařazení příjmu do „ostatního příjmu“ je ve smyslu věty první tohoto ustanovení to, že musí docházet ke zvýšení majetku poplatníka. V daném případě již z povahy věci je paušální náhrada za výkon funkce přisedícího náhradou za zvýšené výdaje, které v souvislosti s tímto výkonem má. Jedná se o zvýšené výdaje, které by jinak neměl, a které nejsou hrazeny jinak. Opakuje znovu, že pracovníce správního orgánu informoval o výkonu funkce přisedícího i o tom, že pobírá paušální náhradu. V písemném poučení o tom, které příjmy je povinen správnímu orgánu hlásit, předmětný příjem uveden není, a pokud jej příslušná pracovníce na jeho ohlášení neupozornila, nemohl ani žádnou povinnost porušit. Jím navrhovaný výslech pracovníce soudem proveden nebyl. Je zde tudíž navíc důvod kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Připomíná ještě, že ani Česká správa sociálního zabezpečení paušální náhradu přisedícího nezapočítává do příjmu rozhodného pro výpočet důchodu. Je proto přesvědčen, že není možné tuto paušální náhradu zařazovat jako příjem započitatelný pro účely životního minima. V tomto případě vytýká nedostatečnost důvodů odůvodnění rozhodnutí, neboť nesprávnost tohoto názoru nebyla

nijak odůvodněna. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud při přezkumu uvedeného rozsudku krajského soudu zjistil, že je ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a musel jej tedy nad rámec důvodů uplatněných v kasační stížnosti zrušit z úřední povinnosti. Stalo se tak rozsudkem ze dne 4. 11. 2005, sp. zn. 4 Ads 60/2004. Nejvyšší správní soud konstatoval, že v projednávané věci bylo v řízení před správním orgánem bezpečně zjištěno, a mezi účastníky ostatně zůstalo nesporným, že stěžovatel byl poživitelem dávky sociální péče s účinností od 1. 6. 2000, která mu byla přiznána podle § 74 odst. 1, § 94 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, a § 2 a 3 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, jakož i navazujícího nařízení vlády č. 123/1997 Sb., kterým byly zvýšeny částky životního minima. Napadeným rozhodnutím správního orgánu I. stupně i žalovaného bylo rovněž v souladu s ustanovením § 107 odst. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a podle § 1 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 6 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, rozhodnuto o vzniku přeplatku na opakované dávce sociální péče v celkové výši 9716 Kč a o povinnosti vrátit Statutárnímu městu Ostrava vzniklý přeplatek do 30ti dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Krajský soud věc podle výše citovaných právních předpisů neposoudil, ale – zřejmě nedopatřením - ji posoudil podle zcela jiného právního předpisu, konkrétně podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ačkoliv dávka státní sociální podpory nebyla předmětem řízení. Dávka opakované sociální péče, která byla podle napadeného rozhodnutí správního orgánu stěžovateli poskytována, není totiž zařazena mezi dávky státní sociální podpory. Správním orgánem byla žalovanému povinnost uložena podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Právě tento předpis je tím, který se na řízení o poskytování dávek sociální péče vztahuje; rozhoduje se podle něho i ve věcech vzniku přeplatku na opakované dávce sociální péče. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo než konstatovat, že nejasnost v tom, kterých právních předpisů vlastně Krajský soud v Ostravě na danou věc aplikoval, činí odůvodnění jeho rozsudku nesrozumitelným a tudíž nepřezkoumatelným a proto jej zrušil ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., aniž by byl vázán důvody podané kasační stížností. Krajským soudu v Ostravě uložil, aby v dalším řízení postupoval při přezkumu napadeného rozhodnutí žalovaného podle výše uvedených právních předpisů, které se k přiznání, trvání nároku, eventuálně vzniku přeplatku a povinnosti jej vrátit, váží k opakované dávce sociální péče, t. j. podle těch předpisů, které na danou věc aplikovaly správní orgány obou stupňů.

Vycházejí z právního názoru Nejvyššího správního soudu, Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 10. 10. 2006, č. j. 38 Cad 34/2005 – 80, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění krajský soud poukázal na ustanovení § 1 odst. 1, 6 odst. 1 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, § 6 odst. 1 a 10 zákona č. 586/1992 Sb., zákona o daních z příjmů, § 93 odst. 3 a 4 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, § 106 odst. 1, § 107 odst. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení a vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 44/1992 Sb. o náhradách za vykonávání funkce přísedícího a konstatoval, že pro účely výplaty sociálních dávek je

nutno přihlížet ke každému z příjmů, s výjimkou příjmů, které se za příjmy pro účely zjišťování sociální potřeby nepovažují. Podle krajského soudu je třeba paušální náhrady, vyplacené žalobci od 1. 6. 2000 za výkon funkce přisedícího nutno posoudit jako příjem v těch měsících, ve kterých byly vyplaceny a nelze tak přisvědčit stěžovateli, že do příjmů nelze zahrnout částky, které obdržel zajistit potřeby jedince a jeho rodiny, jestliže není schopen sám vlastními silami rodinu zajistit. Jestliže má stěžovatel za výkon funkce přisedícího v některém měsíci příjem i přes 2000 Kč, není podle krajského soudu možné, aby tento příjem v daném období neovlivnil nárok nebo alespoň výši dávky soc. péče. K námitce stěžovatele, že nebyl proveden výslech pracovnice Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz o šetření v místě jeho bydliště, krajský soud uvedl, že provádění tohoto důkazu se jeví nadbytečným, neboť případné provedení výslechu by nemohlo ovlivnit skutečnost, že žalobce pobíral zdanitelný příjem, jehož výše má vliv na priznanou výši sociálních dávek. Krajský soud shledal rozhodnutí žalovaného za přezkoumatelné i srozumitelné a k námitce žalobce, že částka, která mu byla vyplacena jako paušální náhrada ze výkon funkce přisedícího nebyla zahrnuta do jeho příjmů pro výpočet výše důchodu uvedl, že z částky, která byla stěžovateli vyplacena, se pojistné na důchodové pojištění neodvádí. Krajský soud uzavřel, že paušální náhradu za výkon funkce přisedícího je nutno považovat za funkční požitok, který přisedícímu náleží za skutečný výkon této funkce a je nutno vycházet z charakteru této náhrady, nikoli striktně z pojmu náhrada jak je uveden v zákoně. Přisedícímu totiž mimo tuto náhradu náleží náhrady za skutečné výdaje a náklady, které vzniknou v souvislosti s realizací této funkce, např. ušlý výdělek, hotové výdaje, cestovné apod. Za této situace je nutno tento příjem považovat za příjem podle § 6 odst. 1 písm. a) bodu 1. zákona o životním minimu. Tím, že stěžovatel neuvedl, že vykonává funkci přisedícího, porušil povinnost danou ustanovením § 106 o sociálním zabezpečení, neboť neinformoval do 8 dnů o skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku sociální péče a výši dávky, ač byl řádně poučen o své ohlašovací povinnosti.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Požádal o osvobození od soudních poplatků s ohledem na skutečnost, že je nezaměstnaný, pobírá sociální dávky do výše životního minima, žije tedy na hranici hmotné nouze a bez ohrožení života a zdraví není schopen soudní poplatek zaplatit. Podle stěžovatele paušální náhrada za výkon funkce není odměnou za výkon funkce ani náhradou ušlého výdělku, cestovného, stravného apod. Samo použití slova náhrada zřetelně ukazuje na to, že nejde o příjem, který by zvyšoval stěžovatelův majetek, ale o příjem, který představuje kompenzaci snížení majetku. Náhrada je vždy poskytována jako protiplnění nějaké újmy. V případě přisedícího jde o újmu, která by nenastala, kdyby funkci přisedícího nevykonával. Podle stěžovatele se jedná o zvýšené výdaje v souvislosti s úpravou zevnějšku, ošacením, praním oděvu apod. Tyto náklady lze obtížně individuálně vyčíslit a zákonodárce proto pro tuto náhradu stanovil formu paušálu. Stěžovatel poukázal na právní argumentaci obsaženou v rozboru JUDr. V. J. ze dne 5. 3. 2004, který je obsažen ve spise. Podle stěžovatele lze skutečnost, že částky vyplacené jako náhrada výdajů nemohou být považovány za příjem zvyšující majetek dovodit také s ohledem na § 6 odst. 11 zákona o daních z příjmů. Náhrada za výkon funkce přisedícího je stěžovateli vyplácena za tím účelem, aby mu nahradila výdaje, které má spojené s výkonem funkce a z tohoto důvodu ji nelze považovat za příjem podle § 6 zákona o životním minimu. Ke stejnému závěru pak stěžovatele vede i to, že životní minimum slouží pouze k zajištění

potřebné výživy a nezbytných nákladů na domácnost, nikoliv ke krytí výdajů jiných, např. k výdajům spojených s výkonem funkce přisedícího. Navíc ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o životním minimu odkazuje na příjmy a funkční požitky uvedené v § 6 odst. 1 zákona o daních z příjmu. Přitom ne všechny příjmy podle tohoto ustanovení jsou považovány za započitatelný příjem. Stěžovatel dále poukázal na § 6 odst. 7 zákona o daních z příjmů a dovozoval, že příjmy přijaté jako náhrady výdajů, ať už ve skutečné či paušální výši, jsou příjmy osvobozenými od daně z příjmu a tím tedy i náhrada za výkon funkce přisedícího nemůže být považována za tzv. započitatelný příjem pro životní minimum. Konstatoval, že pokud by jeho výše uvedené právní závěry nebyly správné a paušál přisedícího byla započitatelným příjmem pro životní minimum, pak ani v tomto případě nemůže s rozsudkem souhlasit. Není si totiž vědom toho, že porušil jakoukoli povinnost. Tvzení, že správní orgán neinformoval o výkonu funkce přisedícího není správné, opak je pravdou. Poukázal na skutečnost, že jím navržený důkaz výsledkem pracovnice dávkového oddělení nebyl proveden. Stěžovatel popírá, že by byl někdy ústně či písemně upozorněn na to, že má uvést, zda vykonává funkci přisedícího, či zda pobírá paušální náhradu za výkon funkce přisedícího. Na to nebyl upozorněn a nemohl tak porušit žádnou povinnost tím, že správní orgán o pobírání náhrad neinformoval. Poučení, které stěžovatel na začátku podepsal, neobsahovalo poučení o tom, že nesmí vykonávat funkci přisedícího, případně že pobírání paušálu za výkon funkce přisedícího má ohlašovat. Stěžovatel poučení rozuměl tak, že paušál přisedícího se do započitatelného příjmu nezapočítává. Zdůrazňoval, že je mu neprávem vytýkáno, že neoznámil Úřadu změnu ve skutečnostech rozhodných pro pobírání dávky sociální péče, když u něho k žádné změně nedošlo – funkci přisedícího vykonával ještě předtím než poprvé o dávku požádal. Poukázal na to, že z dosavadního řízení plyne, že ani jednotlivé soudy a úřady nejsou zajedno v tom, jakým příjmem je vlastně paušální náhrada přisedícího. Výklad pojmu paušální náhrada přisedícího je vzhledem ke komplikovanému právnímu řádu význačný a za této situace nelze dospět k závěru, že by stěžovatel věděl, nebo musel předpokládat, že dávka byla vyplacena v nesprávné výši. Stěžovatel se domnívá, že nemá povinnost dávku, byť neprávem vyplacenou vracet. S ohledem na shora uvedené navrhoval, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 10. 2006, č. j. 38 Cad 34/2005 – 60, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že podle jeho názoru je argumentace stěžovatele nesprávná. Poukázal na fakt, že předmětná paušální náhrada je zdaňována daní z příjmu ve výši 15 % a je tudíž příjmem podle § 6 odst. 1 a 10 zákona o daních a rozhodným příjmem pro účely dávky sociální péče podle § 6 odst. 1 zákona o životním minimu. K námitce stěžovatele, že neporušil oznamovací povinnost, neboť byl nedostatečně poučen o výčtu rozhodných příjmů odkázal žalovaný na svá dřívější vyjádření a uvedl, že stěžovatel byl dlouhodobě příjemcem dávek sociální péče, byl řádně informován o svých povinnostech jak při podání žádosti o dávku, tak i v průběhu poskytování dávky sociální péče. Po dobu, za kterou je stanovena povinnost vrátit část vyplacených dávek sociální péče, neoznámil stěžovatel správnímu orgánu výkon funkce přisedícího u soudu ani funkční požitky s touto funkcí spojené a proto bylo v souladu s § 107 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení rozhodnuto o povinnosti vrátit přeplatek. Žalovaný proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/), nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d/), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Stěžovatel se v projednávané věci dovolával důvodu kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Stěžovatel, však kromě tohoto důvodu kasační stížnosti se dovolává též vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel nemá oporu ve spisech a, že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu, soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Aniž by stěžovatel činil výslovný odkaz, lze z obsahu jeho kasační stížnosti dovodit, že se dovolává důvodu uvedeného pod písm. b) ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., totiž vady řízení před správním orgánem, který se řádně nevypořádal s otázkou zda i za situace, pokud by příjem za výkon funkce přisedícího, byl příjmem, k němuž se přihlíží při zjišťování sociální potřebnosti, je splněna podmínka uvedená v § 107 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., totiž že stěžovatel nesplnil náležitě ohlašovací povinnost a přijímal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem. Tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

V posuzované věci tedy předmětem přezkumného soudního řízení bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2003, sp. zn. Soc.1/16461/2002, jímž žalovaný změnil napadené rozhodnutí Úřadu potud, že kromě citace právních předpisů, podle nichž bylo Úřadem o vzniku přeplatku na opakované dávce sociální péče rozhodnuto, uvedl navíc ve výroku napadeného rozhodnutí ještě odkaz na ustanovení § 6 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, a jinak ponechal rozhodnutí Úřadu beze změn.

Podle ust. § 47 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (dále jen „správní řád“) použitého pro toto řízení se zřetelem k ust. § 126 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, podle kterého, *pokud tento zákon nebo zákony národních rad o působnosti orgánů republik v sociálním zabezpečení nestanoví ve věcech sociální péče odchylky od obecných předpisů o správním řízení, platí tyto předpisy*. Výrok správního rozhodnutí tedy obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto, popřípadě též rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady řízení. Podle § 47 odst. 3 správního řádu v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

Vlastní výrok rozhodnutí však nepřesvědčí plně o správnosti rozhodnutí, nebude-li řádně odůvodněn. Odůvodnění je shrnutím všech zjištěných skutečností odůvodňujících výrok rozhodnutí. Musí proto plně odpovídat skutečným výsledkům provedeného řízení. Správní řád výslovně určuje, že v odůvodnění se uvedou skutečnosti, které byly podkladem rozhodnutí, způsob, jakým byly hodnoceny provedené důkazy a ostatní podklady, a konečně i úvahy, které vedly k aplikaci konkrétního právního předpisu na projednávanou věc. Při vypracování odůvodnění ponechává správní řád správnímu orgánu na vůli, jaký postup pokládá v konkrétní věci za nejvhodnější. Zpravidla, pokud jde o skutkovou stránku, se nejprve vyličí podstata věci, a potom následuje rozbor důkazů a ostatních podkladů rozhodnutí. V odůvodnění je nutno reagovat na připomínky a návrhy účastníků řízení, na jejich vyjádření k podkladům rozhodnutí, a vypořádat se i s případnými rozpory v jednotlivých důkazech. Poté by měly být uvedeny závěry o tom, které skutečnosti jsou vzaty za nepochybně zjištěné, posoudí se právní význam těchto skutečností a vysloví úsudek o předmětu řízení. S poukazem na právní normu, citovanou ve výroku rozhodnutí, se zdůvodní její použití v konkrétním případě. Je sice možné zvolit i jiné uspořádání odůvodnění se zřetelem na povahu té které projednávané věci, ale v každém případě však je třeba, aby byla dobře vystižena podstata věci a aby odůvodnění nebylo zatěžováno údaji a úvahami bezvýznamnými, které by byla na úkor srozumitelnosti.

Těmto požadavkům žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2003 neodpovídá.

Nutno předeslat, že podle § 106 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, oprávněný nebo jiný příjemce dávky nebo služby sociální péče je povinen písemně ohlásit příslušnému orgánu sociálního zabezpečení do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku nebo službu sociální péče, její výši a výplatu nebo poskytování.

Podle § 107 odst. 1 cit. zákona, příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijímal dávku nebo její část, ačkoliv věděl nebo musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, nebo vědomě jinak způsobil, že dávka nebo její část byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, je povinen vrátit dávku nebo její část ode dne, od něhož nenáležela vůbec nebo v poskytované výši; to platí zejména tehdy, jestliže nesplnil ohlašovací povinnost, dávku vylákal nebo zamlčel některou rozhodnou skutečnost.

Z odůvodnění správního rozhodnutí není totiž patrné, že by se žalovaný vypořádal s námitkou stěžovatele uvedenou v odvolání proti rozhodnutí Úřadu, která spočívala v tom, že stěžovatel při hlášení svých příjmů nebyl nikdy informován, že paušál přísedícího se započítává do rozhodného příjmu pro dávku státní sociální péče, i když pracovníce Úřadu byly informovány o tom, že stěžovatel funkci přísedícího vykonává. Žalovaný pouze konstatoval, že Úřad ve svém vyjádření k odvolání uvedl, že ani dávková pracovníce, ani sociální pracovníce, provádějící šetření v rodině stěžovatele o této skutečnosti nebyly od roku 2000 informovány. V napadeném správním rozhodnutí tak chybí důležitá úvaha správního orgánu, ve které by se vypořádal s námitkou stěžovatele, že Úřad věděl o tom, že vykonává funkci přísedícího za níž pobírá paušál. Žalovaný k této otázce uvedl pouze tolik, že „pokud jde o informovanost sociálních pracovníků o

skutečnosti, že odvolatel vykonává funkci přísedícího, poukázal ÚMOB ve svém vyjádření k odvolání, že ani dávková pracovnice, ani sociální pracovnice, provádějící šetření v rodině odvolatele o této skutečnosti nebyly informovány“. Z hlediska podmínek ustanovení § 107 zákona č. 100/1988 Sb., se po právní stránce žalovaný s touto skutečností nevypořádal, ačkoliv zde stálo tvrzení stěžovatele proti údajnému tvrzení obou pracovnic. Ty však vyslechnuty nebyly.

Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel nesplnil oznamovací povinnost danou ustanovením § 106 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů a je tedy povinen podle § 107 téhož zákona přeplatek na dávce vrátit. Úskalí výkladu ustanovení § 107 odst. 1 cit. zákona však spočívá právě v tom, že je třeba najisto postavit, zda existuje příčinná souvislost mezi zaviněním příjemce dávky státní sociální podpory a skutečností, že mu dávka státní sociální podpory nebo její část byla vyplácena neprávem. V posuzovaném případě stěžovatel namítá, že svou oznamovací povinnost danou ustanovením § 106 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., splnil, když dávkové pracovníci oznámil, že vykonává funkci přísedícího a bylo tak na žalovaném, aby se i touto námitkou zabýval, avšak ten tak neučinil. Stejně tak se měl žalovaný zabývat tím, zda byly splněny i další podmínka stanovená v § 107 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., tedy tím, zda stěžovatel přijímal dávku státní sociální péče, ačkoliv věděl nebo musel z okolností předpokládat, že byla vyplácena neprávem nebo ve vyšší výměře než náležela, krátce řečeno, zda stěžovatel byl při přijímání dávky v dobré víře, že mu náleží. Žalovaný se však výše uvedenými skutečnostmi klíčovými pro správné posouzení věci vůbec nezabýval.

Takové rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a v rozporu s ustanovením § 47 odst. 3 správního řádu, což platí zejména za situace, kdy nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je také správní rozhodnutí Úřadu ze dne 8. 11. 2002, v němž rovněž nejsou posouzeny výše uvedené skutečnosti a navíc není zřejmé, jakým postupem došel Úřad k celkové výši přeplatku ve výši 9716 Kč na dávkách sociální péče, kdy v rozhodnutí Úřadu není odůvodněn způsob výpočtu celkové výše přeplatku.

Krajský soud v Ostravě se náležitým způsobem nezabýval přezkoumatelností žalobou napadeného správního rozhodnutí a ze zjištěných vad nevyvodil odpovídající závěry. Tento soud byl sice vázán žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ovšem i zde měla tato vázanost své výjimky, a to v ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem v případě nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Žalobou v dané věci nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí namítána ostatně i byla. Konečně i judikatura (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 – 35), dovodila, že „nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí. K tomu, aby soud takový závěr učinil, není zapotřebí, aby žalobce nepřezkoumatelnost namítal; dojde-li soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, zruší je, aniž se žalobcovými námitkami musí věcně zabývat [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]“. Obecně však platí, že je-li rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů, brání takový nedostatek zpravidla posouzení důvodnosti jiných žalobních námitek; navíc, stanoví-li zákon možnost zrušit rozhodnutí pro takové vady i tehdy, pokud vyjdou najevo až při jednání, výslovně připouští, že do té doby zjevné být nemusely, a tedy ani nemusely být obsahem žaloby.

Krajský soud v Ostravě tedy v daném případě měl vycházet ze zjevné nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí pro nedostatek důvodů, a měl jej zrušit pro tuto vadu řízení. Je tomu tak proto, že v napadeném správním rozhodnutí chyběly skutkové a právní úvahy správního orgánu, které vedly k vydání tohoto rozhodnutí a nejsou ze spisu v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné. Pokud tak Krajský soud v Ostravě neučinil, nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí nevzal v úvahu a naopak ji dále rozvinul a prohloubil (v odůvodnění rozsudku konstatuje, že provádění důkazu výsledkem dávkové a sociální pracovnice Úřadu se mu jeví nadbytečné a že odůvodnění rozhodnutí žalovaného obsahuje všechny skutečnosti představující důkazy, které byly podkladem rozhodnutí, hodnocení těchto důkazů a odůvodnění aplikace konkrétního právního předpisu), je třeba označit za nepřezkoumatelný i jeho rozsudek. To musel vzít v úvahu i Nejvyšší správní soud i když námitka nepřezkoumatelnosti nebyla součástí kasační stížnosti [§ 109 odst. 3, § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud totiž není vázán důvody kasační stížnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s., je-li rozsudek Krajského soudu v Ostravě nepřezkoumatelný. Takový je i rozsudek zamítající žalobu na základě nedůvodnosti v žalobě uplatněných námitek a nepřihlížející přitom ke skutečnosti, že samo správní rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Takové rozhodnutí měl Krajský soud v Ostravě zrušit podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (obdobně rozhodl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 12. 12. 2003, sp. zn. 2 Ads 33/2003, publikovaném pod č. 523/2005 Sb. NSS).

Dalšími námitkami uplatněnými v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť dospěl-li k závěru, že řízení před Krajským soudem v Ostravě bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 109 odst. 3 část věty za středníkem s. ř. s.), není možné usuzovat na důvodnost či nedůvodnost námitek ve vztahu k takovému rozhodnutí, jestliže výsledkem bezvadného procesu by mohlo být rozhodnutí jiné.

Přesto - nad rámec potřebného odůvodnění tohoto rozsudku - Nejvyšší správní soud podotýká, že s kasační námitkou stěžovatele, ve které namítal, že náhrada za výkon funkce přisedícího nemůže být považována za tzv. započitatelný příjem pro životní minimum, by se nemohl ztotožnit. Podle § 6 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu se totiž za příjem považují z příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou přitom od této daně osvobozeny, příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky uvedené v § 6 odst. 1 a 10 zákona o daních z příjmů. Podle § 6 odst. 10 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jsou funkčními požitky odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státní orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Podle § 93 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísluší přisedícím, kteří jsou v pracovním poměru nebo v obdobném vztahu za dobu, po kterou vykonávají funkci přisedícího nebo plní jiné povinnosti spojené s touto funkcí, náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku. Náhradu mzdy je povinen poskytovat stát.

Podle odst. 2 téhož ustanovení nahrazuje přisedícím, kteří nejsou v pracovním poměru, ušlý výdělek za dobu výkonu funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí stát. Způsob a výši náhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.

Podle odst. 3 stát hradí přisedícím hotové výdaje, které vzniknou vykonáváním funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí. Způsob náhrad stanoví ministerstvo vyhláškou.

Podle odst. 4 přísluší přisedícím mimo náhrady podle předchozích odstavců za každý den jednání paušální náhrada za výkon jejich funkce. Tuto paušální náhradu vyplácí stát ve výši, kterou určí ministerstvo vyhláškou.

Podle § 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 44/1992 Sb. přísluší přisedícím za každý den jednání paušální náhrada za výkon jejich funkce ve výši 150 Kč.

V posuzovaném případě je stěžovatel nezaměstnaný, pobírá opakované dávky státní sociální péče a proto mu za výkon funkce přisedícího náleží pouze paušální náhrada ve smyslu § 90 odst. 4 zákona o soudech a soudcích, která podle § 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 44/1992 Sb., činí 150 Kč denně. Nejvyšší správní soud má za to, že paušální náhradu za výkon funkce přisedícího nelze posuzovat jinak, než jako funkční požitky odměny za výkon funkce ve státním orgánu (soud je nepochybně třeba považovat za státní orgán) ve smyslu § 6 odst. 10 písm. b) zákona o daních z příjmů a tím tedy i za příjem podle § 6 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o životním minimu, ke kterému je potřeba přihlídnout při propočtu sociální potřeby rodiny stěžovatele a který tak má vliv na výši vyplácené dávky státní sociální péče.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že přisedícím za výkon funkce náleží náhrady podle § 90 odst. 1 až 3 zákona o soudech a soudcích, které nahrazují mzdu (odst. 1), ušlý výdělek (odst. 2) a hotové výdaje, které vzniknou vykonáváním funkce přisedícího (odst. 3). Tyto náhrady tedy nahrazují příjmy přisedícího, o které v důsledku výkonu své funkce přichází (mzda, plat, ušlý výdělek), resp. výdaje, které jsou s funkcí přisedícího spojeny (cestovné, stravné). Zákon o soudech a soudcích v § 90 odst. 4 sice mimo náhrad podle předchozích odstavců přisuzuje přisedícím paušální náhradu za výkon jejich funkce, na tuto náhradu je však třeba nahlížet jako na jakousi odměnu (příjem) za výkon funkce přisedícího, neboť veškeré náhrady ušlých příjmů a nákladů, které mohou přisedícímu vzniknout, pokrývají předcházející odstavce 1 až 3. K poukazu stěžovatele na § 6 odst. 11 zákona o daních z příjmů, z kterého dovozuje, že částky vyplácené jako náhrada výdajů nemohou být považovány za příjem zvyšující majetek, Nejvyšší správní soud konstatuje, že § 6 odst. 11 zákona o daních z příjmů lze v posuzovaném případě vztáhnout právě na náhrady poskytované podle § 90 odst. 1 až 3 zákona o soudech a soudcích, nikoli na náhradu podle § 90 odst. 4 citovaného zákona, která jak již bylo uvedeno, je fakticky odměna (příjem) za výkon funkce přisedícího. Tento názor ostatně potvrzuje i přípis Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2003 ve kterém konstatuje, že soudy při výplatách paušálních náhrad přisedícím postupují podle § 6 zákona o dani z příjmů a stanoviska Finančního ředitelství v Ostravě, tím, že přiznané paušální náhrady za každý den jednání ve výši 150 Kč jsou zdaňovány srážkovou daní ve výši 15 %.

Nelze akceptovat ani poukaz stěžovatele na § 6 odst. 7 zákona o daních z příjmů, neboť ze samotného textu tohoto ustanovení [Za příjmy ze závislé činnosti se nepovažují a předmětem daně, kromě příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 odst. 4, dále nejsou a) náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem závislé činnosti

do výše stanovené zvláštním předpisem, jakož i hodnota stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách; vyplácí-li zaměstnavatel vyšší náhrady, jsou částky, které překračují výši stanovenou zvláštním předpisem, zdanitelným příjmem podle odstavce 1, a to i v případě, že tento zvláštní předpis výplatu vyšších náhrad neomezuje, b) hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů na udržování osobních ochranných a pracovních prostředků, jakož i hodnota poskytovaných stejnokrojů, včetně příspěvků na jejich udržování, dále hodnota pracovního oblečení, určeného zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání, včetně příspěvku na jeho udržování, c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel, d) náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce], vyplývá, že toto ustanovení nelze aplikovat na paušální náhradu za výkon přisedícího, neboť tuto náhradu nelze podřadit pod žádné z písmen výše uvedeného ustanoví zákona o daních z příjmů.

K odkazu stěžovatele na právní argumentaci obsaženou v rozboru JUDr. V. J. ze dne 5. 3. 2004 Nejvyšší správní soud konstatuje, že žádný takovýto rozbor ve správním ani soudním spise obsažen není.

Na Krajském soudu v Ostravě bude, aby se v tomto řízení věci znovu zabýval a vycházel z toho, že žalobou napadené správní rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2003 je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud proto rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě podle § 110 odst. 1 za použití § 109 odst. 3 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm Krajský soud v Ostravě rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Konečně je třeba závěrem uvést, že stěžovatel se ve své kasační stížnosti domáhal osvobození od soudních poplatků. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že žaloba stěžovatele směřovala proti rozhodnutí žalovaného, kterým změnil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o povinnosti stěžovatele vrátit přeplatek na opakované dávce sociální péče. Jedná o soudní řízení ve věci sociální péče a sociálních dávek, které zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve svém ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) zahrnuje mezi ta řízení, která jsou osvobozena od soudních poplatků ex lege, tedy nezávisle na rozhodnutí soudu o žádosti (osobní) o osvobození od soudního poplatku. Za této situace by bylo nadbytečné zabývat se žádostí stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, neboť žádná poplatková povinnost stěžovateli v tomto řízení nehrozí. Pokud by byl stěžovatel v řízení neúspěšný a v důsledku toho by jej eventuálně stíhala povinnost nahradit státu (soudu), zálohované náklady řízení, pak takovou povinnost lze uložit jen tehdy, pokud účastník nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, což by si soud posoudil jako otázku předběžnou.

V novém rozhodnutí Krajský soud v Ostravě rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.) s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu